

دوقطبی کاپولا

«مگالوبولیس»فرانسیس فورد کاپولا بانظرات متفاوت منتقدان سینما در جشنواره کن روبه‌رو شد

صفحه ۸

شنبه ۱۳۹۶ اردیبهشت ۱۴۰۳ | ۱۴۴۵ هجری قمری | ۲۰۲۴ میلادی | سال شانزدهم | شماره ۸۴۱ | صفحه ۵۰۰۰ تا ۵۰۰۱

روزنامه صبح ایران

VATANEMROOZ.IR

وطن امروز

فساد در آفساید

پرونده فساد تیم فوتبال مس رفسنجان جدی شد؛ استعفای خداداد افشاریان و سهیل مهدی

صفحه ۶

VATAN-E-EMROOZ | VOL.16 | NO.4041 | SAT.MAY.18.2024 | ISSN:2008-2886

۱۸۸ سال و ۲۳۷ روز گذشت |

تیتراهای امروز

از احوای ۳۹۵ واحد را کدنا افتتاح بزرگ ترین مدرسه روستایی کشور در سفر استانی رئیس جمهور

فصل ثمر در مازندران

استقبال معنادر مردم مازندران از رئیس جمهور و هیأت دولت

صفحه ۲۰۲

حضور پرشور مردم تهران در مسیر ۲ کیلومتری جشن بزرگ امام رضایی‌ها

میهمانی گرامت

صفحه ۴

جدیدترین اخبار از سیل در خراسان رضوی ۸ نفر جان باختند و ۲ نفر مفقود هستند بارش‌ها در این استان تا ۲ روز آینده ادامه دارد

خراسان

در آماده‌باش

صفحه ۴

برشی از ابعاد کمتر دیده‌شده حیات فکری واجتماعی آیت‌الله العظمی بهجت(ره)

بهجتی

که نمی‌شناسیم!

گفت‌وگوی «وطن امروز» با حجت‌الاسلام علی بهجت درباره آیت‌الله محمدتقی بهجت

صفحات ۳۰۷

نگاه

مشارکت مردم

با ذی‌نقش کردن آنها در اقتصاد

میثم مهرپور: ۱۴۰۳ در حالی از سوی رهبر حکیم انقلاب به عنوان «سال جهش تولید با مشارکت مردم» نامگذاری شد که تحقق شعار جهش تولید ذکر نکاتی ضروری است.

۱۶ سال اخیر در حوزه اقتصاد و تمرکز بر تولید و مشتقات آن بوده است. اگرچه بخش اول این شعار یعنی جهش تولید را می‌توان تأکید مجدد معظّم‌له بر مساله تولید و اولویت و اهمیت آن دانست اما بخش دوم شعار یعنی «مشارکت مردم» موضوعی است که به نظر می‌رسد باید با نگاه جدی و جدیدتری از سوی دولت مورد توجه قرار گیرد. طبیعتاً اقتصاد در هر جامعه‌ای ۲ سوی تولیدکننده و مصرف‌کننده دارد که عنصر و عامل اصلی در هر ۲ طرف عرضه و تقاضا یا به عبارتی تولیدکننده و مصرف‌کننده، شهروندان آن جامعه هستند. در هر اقتصادی که آحاد شهروندان آن جامعه نقش جدی‌تر و پررنگ‌تری را بر عهده داشته و منافع عمومی اقتصاد، هم‌ارستا با منافع افراد آن جامعه تعریف شود مشارکت مردم نیز در آن اقتصاد تقویت شده و شاهد شوک‌هایی و توسعه بیشتری در آن اقتصاد خواهیم بود. از این رو در راستای اهمیت مشارکت مردم در اقتصاد برای تحقق شعار جهش تولید ذکر نکاتی ضروری است.

۱- مدیریت در کنار مالکیت یکی از طرح‌های مهم اقتصادی در سال‌های گذشته در حوزه اقتصاد که با هدف توزیع ثروت و افزایش حضور و نقش مردم در اقتصاد اجرایی شد، واگذاری سهام عدالت به بخش قابل توجهی از مردم بوده؛ طرحی که طی آن، تعداد قابل توجهی از شهروندان ایرانی دارای سبد متنوعی از سهام شرکت‌های دولتی شده و اقساط این واگذاری از سود عملکردی این شرکت‌ها برداشت شد و بعد از چند سال سبد سهام به مالکیت شهروندان درآمد. طرحی درست و اقدامی مثبت که البته نتایج آن چندان برای مردم ملموس نبود که شاید بتوان یکی از دلایل این موضوع را مالکیت (سهامداری) صرف این افراد بر بنگاه‌های اقتصادی بدون کوچک‌ترین نقشی در مدیریت این بنگاه‌ها دانست. درست نقطه مقابل این مساله نیز وجود دارد؛ همانطور که مالکیت بدون مدیریت به عنوان یک ضعف در بنگاهداری (حضور مردم در اقتصاد) به شمار می‌رود. مدیریت بدون مالکیت نیز انگیزه‌ها را کاهش می‌دهد. برای مثال اگر شما یک خودروی پراید داشته باشید که مالکیت آن متعلق به شما باشد و در کنار آن، یک خودروی گران‌قیمت نیز داشته باشید که صرفاً مدیریت و استفاده از آن برای دوره مشخصی در اختیار شما باشد (بدون مالکیت) قطعاً اهمیت و حساسیت شما روی خودروی پراید به مراتب بیشتر از آن نیز گران‌قیمت خواهد بود.

ادامه در صفحه ۴

چین نخستین مقصد پوتین در دوره جدید ریاست جمهوری

تحکیم وحدت شرقی

پوتین: جهان چندقطبی خواهد شد؛ سلطه‌گران به آن تن دهند

شی: روابط چین و روسیه در برابر آزمون‌های محیط متزلزل بین‌المللی مقاومت کرده است

پوتین و شی جن پینگ

انقلاب اسلامی و بسط اجتماعی خانه

دوگانه‌ای کلاما کالبدی تحت عنوان جامعه‌خانه (به‌مثابه جغرافیای کنش) حرف می‌زنیم. خانه از خیابان و اداره و بازار، تناسب بیشتری با ویژگی‌های زنانه دارد. دلالت ظاهری این سخن، انقطاع کارکردی خانه از جامعه است اما این گفتار یک بطن عمیق‌تری هم دارد و آن «بسط اجتماعی خانه» است که از یک سو مشقت‌های خیابان، اداره و... را بر زن به همراه ندارد و از سوی دیگر، خانه را به یک «قلمنگاه» تقلیل نداده و کارکردهای آن را تا عمیق‌ترین لایه‌های زندگی اجتماعی امتداد می‌دهد. همچنین این ایده به مبانی نظری انقلاب اسلامی درباره زن که او را «محور خانواده» قلمداد می‌کند، پایبند است. شاید برخی این سخن را مطرح کنند که اساسا خود مادری کردن یک فعالیت اجتماعی است و زنی که فرزند خوب تربیت می‌کند، دارد به جامعه خدمت می‌سازد. این حرف غلطی نیست اما تمام حرف انقلاب اسلامی درباره زن هم نیست، چرا که مادری، همسری، کدبانوگری، تنظیم سبب مصرف خانوار و... همگی در زمره نشوون از «خانه» هستند. زن هم می‌تواند تمام اینها را «مسئولانه» انجام دهد اما انقلاب اسلامی از زن انتظار فراتر از خود به جامعه است. الگوی سوم از زن مسئول انتظار دارد در کنار ایفای مسئولانه‌های خانگی خود، حد ممکن» و «تا جایی که به خانه لطمه نرسد» توان و ظرفیت خود را به سیاست، فرهنگ، علم، تربیت و... معطوف کند. سوال اصلی اما ناظر به چگونگی و کیفیت بسط اجتماعی خانه است. پاسخ این سوال یک «الگو» دارد و صدها مصداق الگو؛ یعنی بسط اجتماعی خانه روشمند است و ملاک‌ها و شاخص‌هایی برای ارزیابی دارد و تکرر مصادیق یعنی هر زن خانه‌داری بنا به شرایط حضورش در خانه و نیز ظرفیت‌های فردی خود، امکان انطباق با این الگو را خواهد داشت. توجه نگارنده در این یادداشت معطوف به ملاک‌ها و شاخص‌های الگوی بسط اجتماعی خانه است نه مصادیق منطبق با این الگو.

در ابتدای نوشتار از «زن مسئول» حرف زدیم و گفتیم تنها او است که می‌تواند خانه را بسط دهد. یعنی دیوارهای خانه زن مسئول، ژله‌ای است. او خانه‌اش را تا عمق سیاست امتداد می‌دهد. چگونه؟ با تبدیل خانه به پایگاه سیاسی. زن خانه‌دار مسئول، هم از سیاست سر در می‌آورد هم نسبت به آن موضع دارد و هم در راستای موضع خودش کنش موثر صورت می‌دهد. کنششی که کیفیت آن با ظرفیت‌ها و محدودرات خانه تنظیم شده است. چنین خانه‌ای هم در ناحیه کار کردها و هم در محصولات وضع متفاوتی دارد. خانه سیاسی محصول

زن مسئول است. دقیقا همان پدیده‌ای که یکی از ریشه‌های تحولات سیاسی معطوف به انقلاب اسلامی در ایران بود. ایجاد و تقویت انگیزه‌های سیاسی در همسر، تربیت سیاسی فرزندان، هدایت و تنظیم جهت‌گیری‌های سیاسی در فامیل و اقوام، کنش سیاسی مستقیم در مقیاس محله و غیرمستقیم در ساخت‌وسازها و... شیوه‌های عمومی ساختن خانه سیاسی توسط زن مسئول است. همچنین خانه زن مسئول می‌تواند رنگ و بوی فرهنگی – تربیتی به خود بگیرد و به‌مثابه نهادی موثر در عداد نهادهای فرهنگی و آموزشی جامعه ایفای نقش کند. مانند خانه حضرت زهرا(س) یا خانه بانو امین در اصفهان؛ یا اینکه در نقش یک قرارگاه اقتصادی ظاهر شود و کشور را در بزنگاه‌های مهم یاری کند. همان‌طور که با تبدیل خانه‌ها به واحدهای تولید لباس رزمندگان یا شست‌وشوی جامه‌های آنها و در زمانه خودمان با دوخت ماسک در بزنگاه کرونا به کشور یاری رساندند. چنین اتفاقاتی صرفا از زن مسؤوّل برمی‌آید. بسط اجتماعی خانه در سلسله‌ای از عرصه‌های دیگر قابل تحقق است و ذکر همه آنها در این نوشتار ممکن نیست و نیز به تعداد فر فرد زنان خانه‌دار این الگو قابل تکرار با جزئیات بیشتر و مصادیق متکثر است. دامنه این تکرار از یادداشت‌نویسی در روزنامه تا نوشتن کتاب و رمان، از طراحی پوستر تا افزایش اطلاع، از جهاد تبیین در شبکه‌های اجتماعی تا مطالبه‌گری سیاسی با ظرفیت رسانه و بسیاری فعالیت‌های دیگر در عرصه‌های مختلف گسترده است.

نظریه بسط اجتماعی خانه که مبتنی بر الگوی سوم و نگاه انقلاب اسلامی به مناسبات خانواده است، برای مقابله‌سازی خانواده و تقویت آن یک بسته رویکردی مختص خود دارد که می‌تواند راهگشا واقع شود. وضعیت نابسامان امروز خانواده در ایران واقعیتی است که در میان پژوهشگران و فعالان این عرصه دیگر کسی حوصله شرح آن را ندارد. خانواده ایرانی در ۲ دهه اخیر روند تحولات پرشتابی را تجربه کرده و برآیند این حرکت نیز به نحو تامل‌فجاری به سمت از دست رفتن مرزها و کارکردهای این نهاد اجتماعی حیاتی و مهم بوده است. افزایش اطلاع، خبات، سردی روابط، اختلافات و منازعات زوجین، کاهش باروری و مسائل متعددی از این دست، چنگلی دلالت بر روند تغییرات نامطلوب خانواده دارند. صرف‌نظر از علل و زمینه‌های اجتماعی کلان که ناظر به تکرار کردی ساختارهای حکمرانی ما است، بخشی از عوامل بروز این چالش‌ها در مناسبات خانواده را باید در سطح خود و رفتار فردی زوجین جست‌وجو کرد. فقدان مهارت‌های ارتباطی طرفین، خطاهای محاسباتی در مرحله گرینش

*مدیر اندیشکده زوج

پوتین و شی جن پینگ

صفحه ۷

یادداشت روز

وضعیت اسرائیل پیش از حمله سراسری به رفح

مهدی بختیاری |

در حالی که ارتش اسرائیل روزبه‌روز کشته‌های بیشتری در مناطق مختلف نوار غزه می‌دهد، اپوزیسیون نتایهاو به سردمداری «یائیر لاپید» نخست‌وزیر سابق هم بر فشارها بر او می‌افزاید تا بتواند هرچه زودتر و حتی اگر شده در میانه همین جنگ، دولت مستقر را به زیر بکشد. نتایهاو در هیچ کدام از جنبه‌های سیاسی، نظامی و بین‌المللی وضعیت خوبی ندارد. روزهای گذشته سخت‌ترین روزهای ارتش اشغالگر صهیونیستی در جنگ غزه بوده؛ چند نفر از نیروهای‌شان در کمین‌های متعدد رزمندگان حماس که فیلم آن نیز منتشر شد، هلاک شدند و همچنین در یک اقدام اشتباه، تانک اسرائیلی به سمت ساختمانی که نیروهای خودشان در آن مستقر بودند شلیک کرد و چند نفر دیگر را کشت! درست است اسرائیل تا امروز بیش از ۳۵ هزار انسان بی‌دفاع فلسطینی (بیش از ۷۰ درصد آنها زنان و کودکان هستند) را قتل‌عام کرده اما هیچ کارشناس و تحلیلگری این کشتار و جنایات عام را به حساب پیروزی ارتش اسرائیل که جنگ را با هدف نابودی کامل حماس و آزادی همه اسرایش آغاز کرد، نمی‌گذارد.

خیلی واضح و روشن است که ارتش اسرائیل از طریق قانون سانسور، جلوی انتشار بسیاری از شکست‌ها، کشته‌ها و ضرباتی که از مقاومت فلسطینی (و لبنانی) دریافت می‌کند را می‌گیرد اما همین انتشار کنترل شده از کشته و مجروح‌ها هم خشم ساکنان سرزمین‌های اشغالی و مخالفان کابینه اسرائیل را برانگیخته است.

لاپید اخیراً در اظهار نظری دوباره حمله سختی به نتایهاو داشت و گفت: کشته شدن روزانه سربازان اسرائیلی بر تغیر بیشتر از نتایهاو می‌افزاید. او ادامه داد: نتایهاو طوری رفتار می‌کند که گویی حادثه ۷ اکتبر اصلا اتفاق نیفتاده است. نخست‌وزیر پیشین اسرائیل که از سردمداران این نظریه است که مذهبی‌ها هم باید فرزندان‌شان را به ارتش بفرستند، گفت: نتایهاو باید این بازی را متوقف کند و خریدی‌ها (مذهبی‌های صهیونیست) هم باید به خدمت در ارتش اعزام شوند. چالش‌های نتایهاو به همین‌جا ختم نمی‌شود. یکی از مسؤوّلان دفتر سیاسی حماس گفته بیش از ۷۰ درصد اسرای اسرائیلی در دست حماس بر اثر حملات و بمباران‌های ارتش اسرائیل کشته شده‌اند.

اسرای اسرائیلی پاشنه آشیل دولت صهیونیستی هستند. نتایهاو هنوز نتوانسته از زیر بار سنگین این اسرا کمر راست کند و بعد از جنگ نیز –اگر در قیدرت بماند – باید جوابگوی مساله اسرا باشد. این در حالی است که ارتش اسرائیل به‌رغم ویران کردن بخش‌های زیادی از نوار غزه و اشغال بسیاری از مناطق آن، نتوانسته حتی سرخ‌تی از محل نگهداری اسرا به دست بیاورد، چه رسد به آنکه آنها را از طریق عملیات نظامی آزاد کند. تصاویر و اظهارنظرهایی که از مقامات و فرماندهان مقاومت اسلامی فلسطین و حماس منتشر شده، مشخص می‌کند ساختار رزم آنها همچنان بدون آسیب جدی (که موجب از کار افتادن آنها شود) مشغول فعالیت است.

روزبه‌روز بر فشار حماس بر ارتش مدعی صهیونیستی افزوده می‌شود و کمین‌های سختی که رزمندگان آنها با کمترین امکانات بر سر راه سربازان اسرائیلی قرار می‌دهند، نتیجه همه تحلیلگران و کارشناسان نظامی دنیا را برانگیخته است. ارتش اسرائیل اعلام کرده آماده حمله به رفح است اما مانند آغاز حمله زمینی به نوار غزه همچنان مشغول بررسی‌های طولانی است. بسیاری از مقامات سیاسی و حتی نظامی (در کنار مقامات دیگر کشورها) مخالف حمله به رفح هستند. البته آنها دل‌شان برای مردم بی‌پناه غزه که بسیاری از آنها بالاجبار در رفح جمع شده‌اند سوخته است، بلکه می‌دانند حمله به رفح علاوه بر اینکه وجهه خونریز اسرائیل را در جهان خراب‌تر کرده و آنها را در عرصه بین‌المللی و افکار عمومی تحت فشار بیشتری قرار خواهد داد، موجب دریافت ضربات سنگین‌تر از سوی مقاومت فلسطین نیز خواهد شد.

اسرائیل (در واقع نتایهاو) می‌داند چاره دیگری جز حمله به رفح ندارد. نتایهاو باید حداقل یک دستاورد برای دفاع از خود در روزهای سخت پس از جنگ داشته باشد و همین اصرار بر یافتن یک دستاورد، تاکنون تنها به دریافت ضربات افزون‌تر و دادن کشته‌های بیشتر انجامیده است.

ادامه در صفحه ۲